

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

SESIWN 5: BOD YN YMCHWILYDD MEDRUS (1)

ECAD7004C

AMCANION Y SESIWN

I ystyried:

- * Offer ymchwil:

- holiaduron

- cyfweliadau

- * Technegau samplu

- * Dibynadwyedd a dilysrwydd offer ymchwil

HOLIADURON

Name _____

Signature _____

Date _____

HOLIADURON

Yn dibynnu ar natur y cwestiynau, gellir dosbarthu holiaduron fel hyn:

meintiol

Mae atebion a gafwyd trwy gwestiynau pen-caeedig gydag opsiynau ateb dewis lluosog yn cael eu dadansoddi gan ddefnyddio dulliau meintiol a gallant gynnwys siartiau cylch, siartiau bar a chanrannau.

ansoddol

Mae atebion a gafwyd i gwestiynau holiadur penagored yn cael eu dadansoddi gan ddefnyddio dulliau ansoddol ac maent yn cynnwys trafodaethau a dadansoddiadau beirniadol heb ddefnyddio rhifau a chyfrifiadau.

HOLIADURON

Pwyntiau positif?

Pwyntiau negyddol?

HOLIADURON

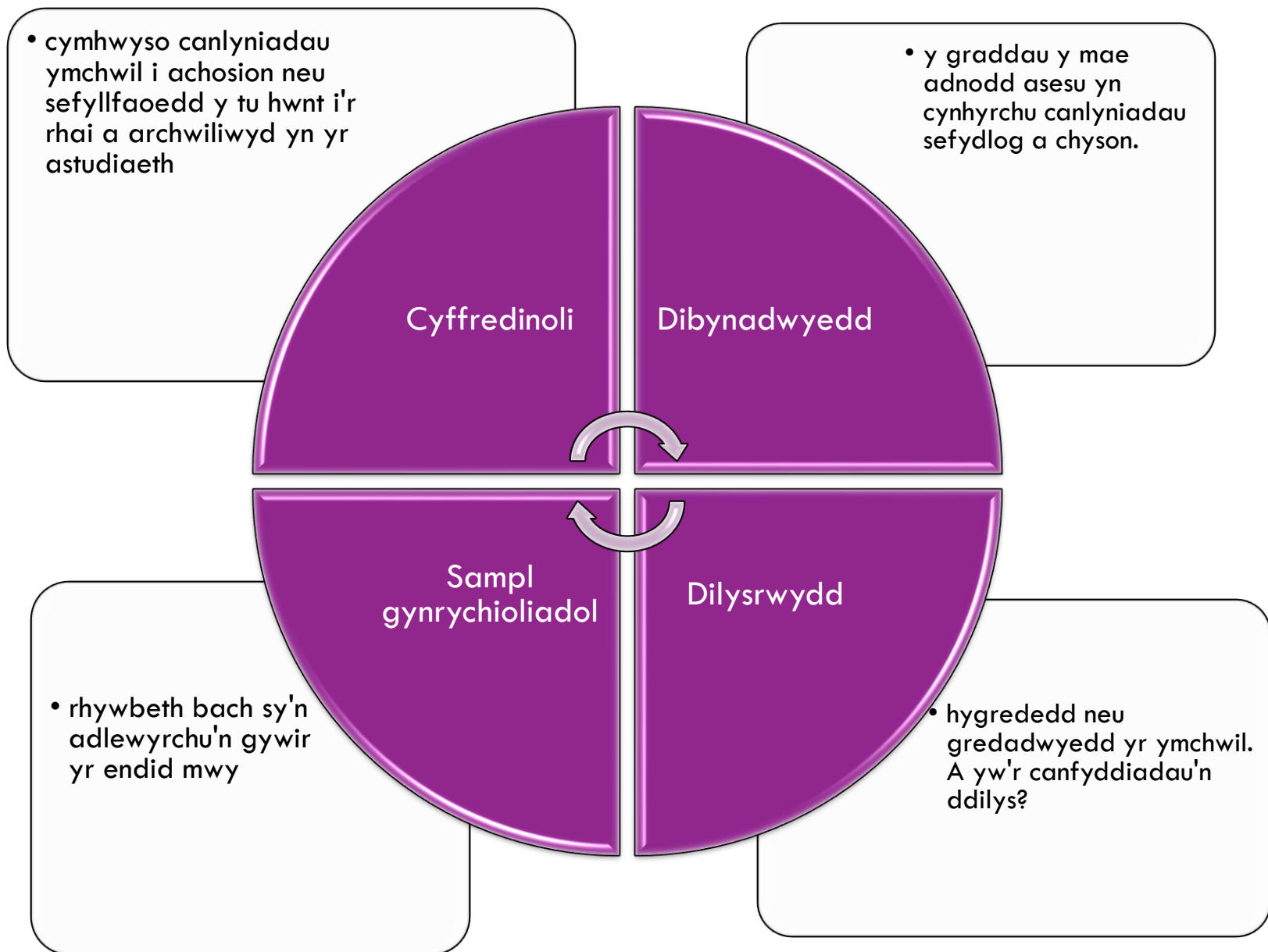
Cryfderau

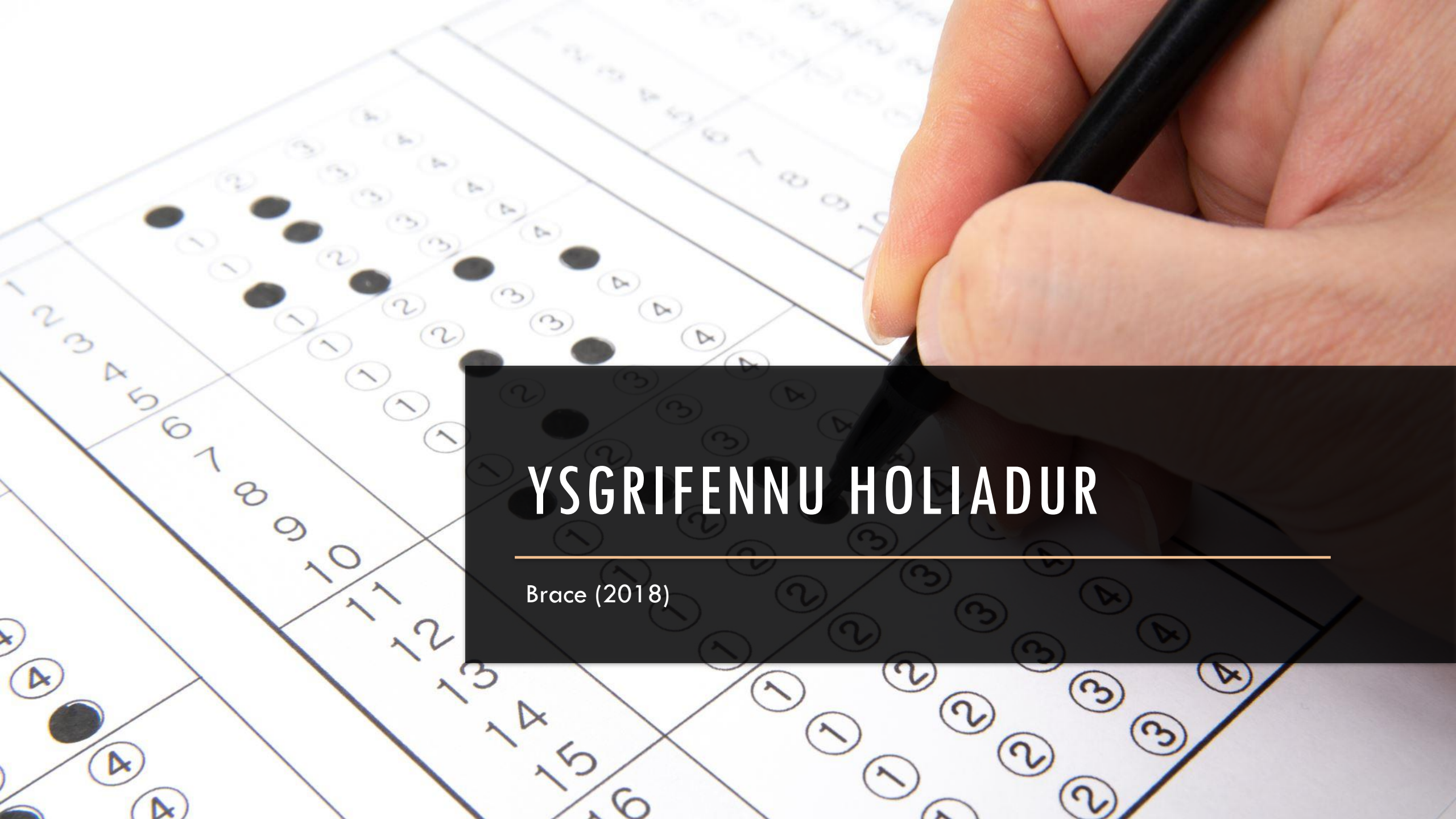
Cyfyngiadau

PWYNTIAU TRAFOD

- ☐ Dibynadwyedd
- ☐ Dilysrwydd
- ☐ Sampl cynrychioliadol
- ☐ Cyffredinoli

YSGRIFENNU HOLIADUR

Brace (2018)

FFURFIO CWESTIYNAU

Nododd Youngman (1982) 7 math o gwestiwn:

Agored

Rhestr

Categori

Graddio (ranking)

Meintiol (quantity)

Grid

Graddfa

Ystyriwch pa un o'r rhain rydych wedi'ch profi eich hun a beth y gallech gael eich denu ato yn eich holiadur eich hun

EICH YMCHWIL CHI, EICH HOLIADUR CHI...

Meddyliwch am eich cwestiwn ymchwil.

Yna, ystyriwch yr hyn yr hoffech ei gyflawni o'ch holiadur.

CWESTIYNAU AGORED

Mae cwestiynau agored yn wahanol i fathau eraill o gwestiynau sy'n cael eu defnyddio mewn holiaduron. Gall cwestiynau agored gynhyrchu canlyniadau annisgwyl, a all wneud yr ymchwil yn fwy gwreiddiol a gwerthfawr.

Fodd bynnag, mae'n anodd dadansoddi canlyniadau'r canfyddiadau pan geir y data drwy'r holiadur gyda chwestiynau agored.

CWESTIYNAU CAEEDIG

Mae'r ymatebwyr yn cael rhestr o ymatebion sydd wedi'u pennu ymlaen llaw i ddewis eu hateb

Dylai'r rhestr o ymatebion gynnwys pob ymateb posibl ac ni ddylai ystyr yr ymatebion orgyffwrdd

Ystyriwch ddefnyddio graddfa **Likert** - set o ymatebion a ddefnyddir yn gyffredin ar gyfer cwestiynau caeedig.

GRADDDFA LIKERT

Example 1: How satisfied were you with your stay at our hotel?

1. Very dissatisfied.
2. Somewhat dissatisfied.
3. Neither satisfied nor dissatisfied.
4. Somewhat satisfied.
5. Very satisfied.

Example 2: Which image best describes your experience with our product?

Cytundeb
Cytuno'n gryf
Cytuno
Heb benderfynu
Anghytuno
Anghytuno'n gryf

Amledd
Yn aml iawn
Aml
Weithiau
Anaml
Byth

Esiamplau o Raddfeydd Likert

Pwysigrwydd
Pwysig iawn
Pwysig
Yn gymedrol bwysig
O ychydig bwys
Dibwys

Tebygolrwydd
Bron bob amser yn wir
Fel arfer yn wir
Yn achlysurol wir
Fel arfer ddim yn wir
Bron byth yn wir

CWESTIYNAU DEUOLIAETHOL (DICHOTOMOUS)

Mae'r math hwn o gwestiynau yn rhoi dau opsiwn i'r ymatebwyr - ie neu na - i ddewis ohonynt.

Dyma'r math mwyaf hawdd o holiadur i'r ymatebwr o ran ei ymateb.

CWESTIYNAU AML-DDEWIS

Mae'r ymatebwyr yn cael cynnig set o atebion sydd angen eu dewis ohonyn nhw.

Anfantais holiadur gyda chwestiynau dewis lluosog yw - os oes gormod o atebion i ddewis ohonynt, gall yr holiadur fod yn ddiflas.

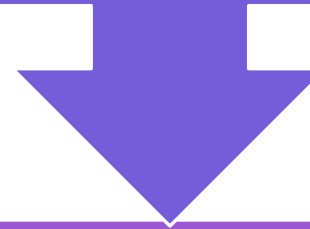
CWESTIYNAU GRADDIO (RANKING)

Maent yn cyflwyno opsiwn i'r ymatebwyr osod yr atebion sydd ar gael i'r cwestiynau ar raddfa ystod benodol o werthoedd (er enghraifft o 1 i 10).

PWYNTIAU I'W HYSTYRIED

Dymunoldeb cymdeithasol (social desirability)
– gall unigolion ddweud celwydd i ddangos
eu hunain mewn golau cadarnhaol

Holiaduron dienw – gall hyn leihau rhagfarn
dymunoldeb cymdeithasol (social desirability
bias)

her
Nor
ree

Somewhat
Agree

Strongly
Agree

Agree
Completely

YSGRIFENNU CWESTIYNAU HOLIADUR

Esiampiau allan o:

<https://www.surveymonkey.com/mp/5-common-survey-mistakes-ruin-your-data/>

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Tynna Bell & Waters (2014) sylw at ystod o anawsterau posibl wrth eirio eich cwestiynau, gan gynnwys amwysedd ac amherthnasedd, rhagdybiaethau, cof, gwybodaeth, cwestiynau dwbl, cwestiynau blaenllaw, cwestiynau tybiedig, cwestiynau damcaniaethol, cwestiynau sarhaus, a chwestiynau sy'n ymwneud â materion sensitif.

Ystyriwch y dosbarth y byddwch yn canolbwyntio arno.

Sut fyddwch chi'n ysgrifennu'r holiadur i'w wneud yn addas ac yn hygyrch?

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Osgoi cwestiynau blaenllaw:

Cwestiwn drwg: Pa mor fyr oedd Napoleon?

Cwestiwn da: Sut fyddech chi'n disgrifio uchder Napoleon?

Os yw'r cwestiwn yn cael ei ailysgrifennu i fod yn niwtral, gall ddileu'r gogwydd blaenllaw.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Osgoi cwestiynau wedi'u llwytho

Cwestiwn Drwg: Ble rydych chi'n mwynhau yfed coffi?

Mae rhai pobl yn casáu coffi ac, felly, yn methu ateb y cwestiwn.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Cadwch draw o gwestiynau dwbl-faril

Cwestiwn drwg:

Pa mor ddefnyddiol fydd y gwerslyfr hwn i fyfyrwyr ac athrawon newydd gymhwyso?

Cwestiynau gwell:

Pa mor ddefnyddiol fydd y gwerslyfr hwn i fyfyrwyr?

Pa mor ddefnyddiol fydd y gwerslyfr hwn i athrawon newydd gymhwyso?

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Osgoi absoliwtau mewn cwestiynau

Cwestiwn drwg: Ydych chi bob amser yn bwyta brecwast? (Ydw/Nac oes)

Cwestiwn gwell: Sawl diwrnod yr wythnos ydych chi fel arfer yn bwyta brecwast?

Oes problemau o hyd gyda hyn?

PROFI CWESTIYNAU - ENGHRAIFFT 1

Oes gennych chi gyfrifiadur personol (PC) gartref?

(Ticiwch un blwch)

Oes

☐

Nac oes

☐

PROFI CWESTIYNAU - ENGHRAIFFT 1: ADOLYGIAD

Oes gennych chi neu'ch teulu gyfrifiadur gartref?

(Ticiwch un blwch)

Oes

☐

Nac oes

☐

PROFI CWESTIYNAU - ENGHRAIFFT 2

Pa mor aml, os byth, wyt ti'n cael dy gosbi yn yr ysgol; e.e., cadw i mewn, anfon i weld y pennaeth, anfon allan o'r ystafell ddosbarth?

Byth

☐

Yn anaml

☐

Weithiau

☐

Yn aml

☐

PROFI CWESTIYNAU - ENGHRAIFFT 2: ADOLYGIAD

Yn y pedair wythnos diwethaf, faint o weithiau wyt ti wedi cael dy gosbi yn yr ysgol?

Byth

Unwaith neu ddwy

Tair gwaith neu fwy

A photograph of a man with short dark hair, wearing a white dress shirt and a dark blue tie, sitting and smiling while talking to two young girls. The girls are sitting across from him, looking at him with interest. The girl on the left is wearing a blue jacket, and the girl on the right is wearing a green jacket. The background is a bright, out-of-focus classroom or meeting room with large windows.

CYFWELIADAU

CYFWELIADAU

Fel arfer, sgwrs wyneb yn wyneb rhwng ymchwilydd a chyfranogwr sy'n ymwneud â throsglwyddo gwybodaeth i'r cyfwelydd yw 'cyfweliad' (Creswell, 2012).

Tri math:

- Strwythuredig
- Distrwythur
- Lled-strwythuredig

CYFWELIADAU STRWYTHUREDIG

Dull ymchwil meintiol lle mae'r cyfwelydd yn gofyn set o gwestiynau parod y mae'n ei ddarllen yn union fel y'i hysgrifennwyd.

Mae gan gyfweliadau fformat safonol sy'n golygu bod yr un cwestiynau'n cael eu gofyn i bob cyfwelai yn yr un drefn.

ENGHRAIFFT CYFWELIADAU STRWYTHUREDIG

C1 Allwch chi ddweud wrthyf am y ffordd rydych chi'n ei ddefnyddio TG yn eich gwaith?

C2 Beth ydych chi'n ei gredu yw manteision ac anfanteision defnyddio TG?

Ni fydd y cyfwelydd yn gwyro oddi wrth gwestiynau'r cyfweliad (ac eithrio egluro ystyr y cwestiwn) ac ni fydd yn holi y tu hwnt i'r atebion a gafwyd.

CYFWELIADAU ANSTRWYTHUREDIG

Heb gwestiynau penodol. Yn hytrach, mae'r cyfwelydd yn gofyn cwestiynau penagored yn seiliedig ar bwnc ymchwil penodol a bydd yn ceisio gadael i'r cyfweliad lifo fel sgwrs naturiol. Mae'r cyfwelydd yn addasu ei gwestiynau i gyd-fynd â phrofiadau penodol yr ymgeisydd.

Mwy fel 'sgwrs dywys' (guided conservation) na chyfweliad llym strwythuredig.

ENGHRAIFFT CYFWELIAD ANSTRWYTHUREDIG

Bore da. Rwy'n gwneud ychydig o ymchwil ar ddefnydd athrawon o TG yn eu gwaith. Fyddech chi'n dweud wrtha i sut wyt ti'n gwneud hyn?

CYFWELIADAU LLED- STRWYTHUREDIG

(SEMI-STRUCTURED INTERVIEW)

Yn cael eu defnyddio'n helaeth mewn ymchwil ansoddol. Maen nhw'n cymryd agwedd ychydig yn fwy penagored na chyfweliad strwythuredig.

Mae'r cwestiynau wedi'u strwythuro'n llac ac yn rhoi mwy o gyfleoedd i bobl sy'n cael eu cyfweld fynegi eu hunain yn llawn.

Mae'r rhan anstrwythuredig o gyfweliad lled-strwythuredig yn rhoi mwy o le i'r cyfranogwyr ofyn am eglurhad ar atebion ac i fynegi llif rhydd o feddyliau, felly mae'r rhai gafodd eu cyfweld fel arfer yn teimlo llai o straen yn ystod y cyfweliad.

CYFWELIADAU LLED-STRWYTHUREDIG

Prif gwestiwn yma.

C1 Allwch chi ddweud wrthyf am y ffordd rydych chi'n ei ddefnyddio TG yn eich gwaith?

- * Ydych chi'n defnyddio rhaglenni penodol?/apps?/ meddalwedd?
- * Ydych chi'n defnyddio'r rhain at ddibenion penodol?
- * Oes yna reswm pam rydych chi'n hoffi / ddim yn hoffi

2
Is-gwestiynau wedi'u paratoi ymlaen llaw yma.

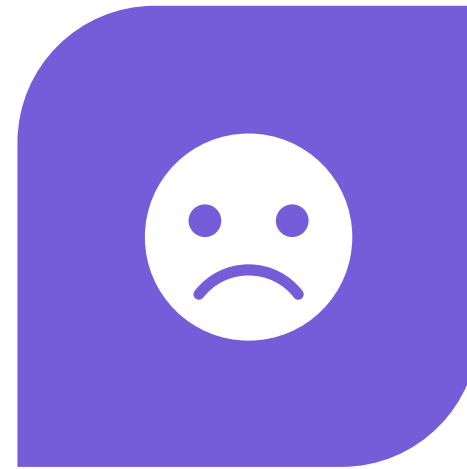
C2 Beth ydych chi'n ei gredu yw manteision ac anfanteision defnyddio TG?

- * Rydych chi wedi siarad am sawl mantais. Oes anfanteision? I chi'ch hun? I'ch disgyblion?

CYFWELIADAU LLED-STRWYTHUREDIG

PWYNTIAU
CADARNHAOL?

PWYNTIAU NEGYDDOL?

CYFWELIADAU LLED-STRWYTHUREDIG

Cryfderau

Cyfyngderau

- cymhwyso canlyniadau ymchwil i achosion neu sefyllfaoedd y tu hwnt i'r rhai a archwiliwyd yn yr astudiaeth

- y graddau y mae adnodd asesu yn cynhyrchu canlyniadau sefydlog a chyson.

Cyffredinoli

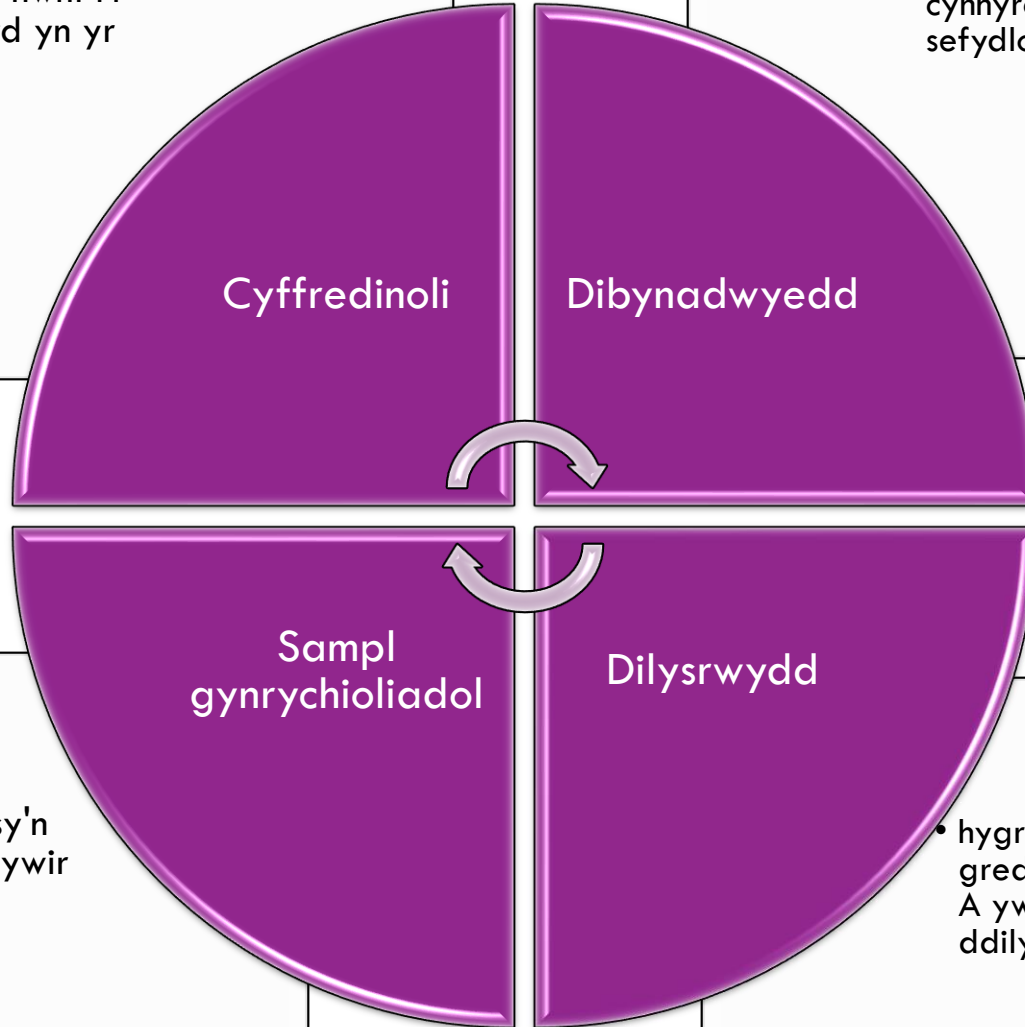
Dibynadwyedd

Sampl
gynrychioliadol

Dilysrwydd

- rywbeth bach sy'n adlewyrchu'n gywir yr endid mwy

- hygrededd neu gredadwyedd yr ymchwil. A yw'r canfyddiadau'n ddilys?

MATERION DILYSRWYDD

TRUTH

LIES

Nid oes gan yr ymchwilydd unrhyw ffordd wirioneddol o wybod a yw'r Atebydd yn dweud celwydd.

Efallai na fydd yr Atebydd yn ymwybodol o hyn, ond efallai y bydd yn cofio rhywbeth mewn ffordd amherffaith.

Weithiau, gall cyfweiliad fod yn "ail gyfle" i wneud rhywbeth; ar ôl cael yr amser i adfyfyrio ar rywbeth a wnaethant, mae'r Atebydd yn ceisio gwneud synnwyr o'u hymddygiad drwy resymoli eu gweithredoedd. Gall eu hesboniad am eu hymddygiad, wrth edrych yn ôl, fod yn wahanol iawn i'r hyn a deimlent ar y pryd.

BETH EFALLAI YW'R ANAWSTERAU SY'N YMWNEUD Â CHYFWELD Â PHLANT A PHOBL IFANC?

Tynnu sylw i ffwrdd yn hawdd, rhychwant sylw cyfyngedig;

Gwelir yr ymchwilydd fel ffigwr awdurdod (sy'n cysylltu ag ystyriaethau moesegol);

Nid yw plant bob amser yn glir yn eu hymatebion;

Gall plant ddweud beth maen nhw'n meddwl mae'r ymchwilydd eisiau ei glywed yn hytrach na'r hyn maen nhw'n ei feddwl/ei deimlo mewn gwirionedd;

Gellir gweld cyfweiliad fel prawf;

Gall plant fod yn amharod i wrth-ddweud oedolyn neu haeru eu hunain;

Gall plant fod yn betrusgar ac yn nerfus.

CYFWELIAD GRŴP — LLAIS Y DISGYBL

Math o **ymchwil ansoddol** lle gofynnir i grŵp o blant am eu canfyddiadau, eu barn a'u hagweddau tuag at, er enghraifft, gwers, eu dysgu, strategaeth addysgu, yw **cyfweliad grŵp**.

Gofynnir cwestiynau mewn lleoliad grŵp rhyngweithiol lle mae plant yn rhydd i siarad ag aelodau eraill y grŵp.

Cynhelir y cyfweliad mewn ffordd anffurfiol a naturiol lle mae plant yn rhydd i roi barn.

CYFWELIADAU GRŴP A GRWPIAU FFOCWS

Cadwch mewn cof bod pobl yn ymddwyn yn wahanol mewn grwpiau

Angen deall pam eich bod yn dewis grŵp o gyfranogwyr yn hytrach nag unigolion gan y gallai ymatebion newid – a yw am reswm dilys?

Bydd gan yr ymchwilydd rôl ymylol yn nhrafodaethau'r grwpiau ffocws

Yn aml 6 - 8 o gyfranogwyr OND gall yr ymchwilwr benderfynu'r hyn sy'n addas ar gyfer oed y plant

CYFWELIAD GRŴP

<https://youtu.be/bPjJ6TPkLVM>

Gwyliwch y clip (3 munud)

Beth yw eich barn am y cyfweiliad hwn gyda disgyblion?

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

YSGRIFENNU CWESTIYNAU CYFWELIAD

Defnyddiwch gwestiynau penagored:

Beth oeddech chi'n ei feddwl o ...?

Sut oeddech chi'n teimlo am ...?

Beth wyt ti'n hoffi orau am ...?

Byddwch yn ofalus o ymadroddion fel "pa mor fodlon" neu "i ba raddau".

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Osgowch cwestiynau deuoliaethol

Peidiwch â gofyn cwestiynau gall
cael eu hateb gyda oes-nac oes /
ie-na / ydw-nac ydw yn unig.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Defnyddiwch gwestiynau "meddwl yn ôl".

Ewch â'r disgyblion yn ôl i brofiad ac nid ymlaen i'r dyfodol.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Defnyddiwch wahanol fathau o gwestiynau:

Peidiwch â bod ofn defnyddio cwestiynau sy'n cymryd rhan yn y rhan.

Er enghraifft;

Adlewyrchiad

Enghreifftiau

Dewisiadau

Graddio

a darluniau, ac ati.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Osgowch gwestiynau arweiniol

Ydych chi'n meddwl bod...?

Fyddet ti'n dweud bod ...?

Rhaid bod hynny wedi bod yn ...?

Ydych chi'n cytuno bod ...?

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Byddwch yn glir drwy siarad iaith eich cyfranogwyr.

Defnyddiwch iaith glir, gryno a di-gymhleth gan geisio osgoi acronymau, termau technegol neu jargon a allai ddrysu eich cyfranogwyr.

Ystyriwch oedran y disgyblion y byddwch yn gweithio gyda nhw.

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Ffocysu'r cwestiynau

mewn dilyniant sy'n mynd o'r cyffredinol i'r penodol

YSGRIFENNU CWESTIYNAU

Enghreifft Da:

Beth wnaethoch chi ei ddysgu yn ystod y wers? Sut wyt ti'n gwybod?

Ydych chi'n gwybod beth sydd angen i chi ei wneud, er mwyn gwella eich dysgu ymhellach?

Beth weithiodd yn dda i chi a pham?

Sut y gellid gwella'r wers yn eich barn chi? Pam?

Esiampl ddrwg:

Pa agweddau o'r addysgu weithiodd yn dda i chi a pham?

Ydych chi'n gwybod beth sydd angen i chi ei wneud, er mwyn gwella eich dysgu ymhellach?

Sut ydych chi'n meddwl y gellid gwella'r wers? Pam?

Beth wnest ti ei ddysgu yn ystod y wers?
Sut wyt ti'n gwybod?

CASGLU DATA

Tra yn y grŵp:

- *Gwrandewch am sylwadau anghyson a holwch am ddealltwriaeth;
- *Gwrandewch am sylwadau amwys neu cryptig a holwch am ddealltwriaeth;
- *Ystyriwch ofyn cwestiwn terfynol i bob cyfranogwr (fel y gall pob disgybl gyfrannu);
- *Cynigiwch grynodeb o'r prif bwyntiau a cheisio cael cadarnhad o'r cynnwys.

Os yn bosibl, recordiwch y cyfweiliad.

OS YDYCH YN DEWIS CYFWELD FEL DULL YMCHWIL, DYLECH:

- * Ysgrifennwch restr hir o gwestiynau yn ymwneud â'ch ffocws ymchwil;
- * Culhau eich rhestr er mwyn i chi gael rhif addas ar gyfer grŵp oedran eich disgyblion;
- * Archebwch y cwestiynau fel eu bod yn gwneud synnwyr;
- * [Peilota](#)'r cwestiynau gyda myfyriwr arall.

PEILOTA OFFER YMCHWIL — PAM TRAFFERTHU? CYFWELIADAU A HOLIADURON

Mae peilota'n hanfodol, i:

- * sicrhau bod yr ymchwilydd wedi cynnwys cwestiynau sy'n angenrheidiol i fesur y cysyniad sy'n cael ei astudio (Dikko, 2016);
- * helpu i nodi unrhyw ddiffygion neu gyfyngiadau o fewn dyluniad y cyfweiliad sy'n caniatáu addasiadau angenrheidiol i'r astudiaeth (Kvale, 2007);
- * sicrhau **dilysrwydd** a **dibynadwyedd**.

SICRHAU...

Dilysrwydd

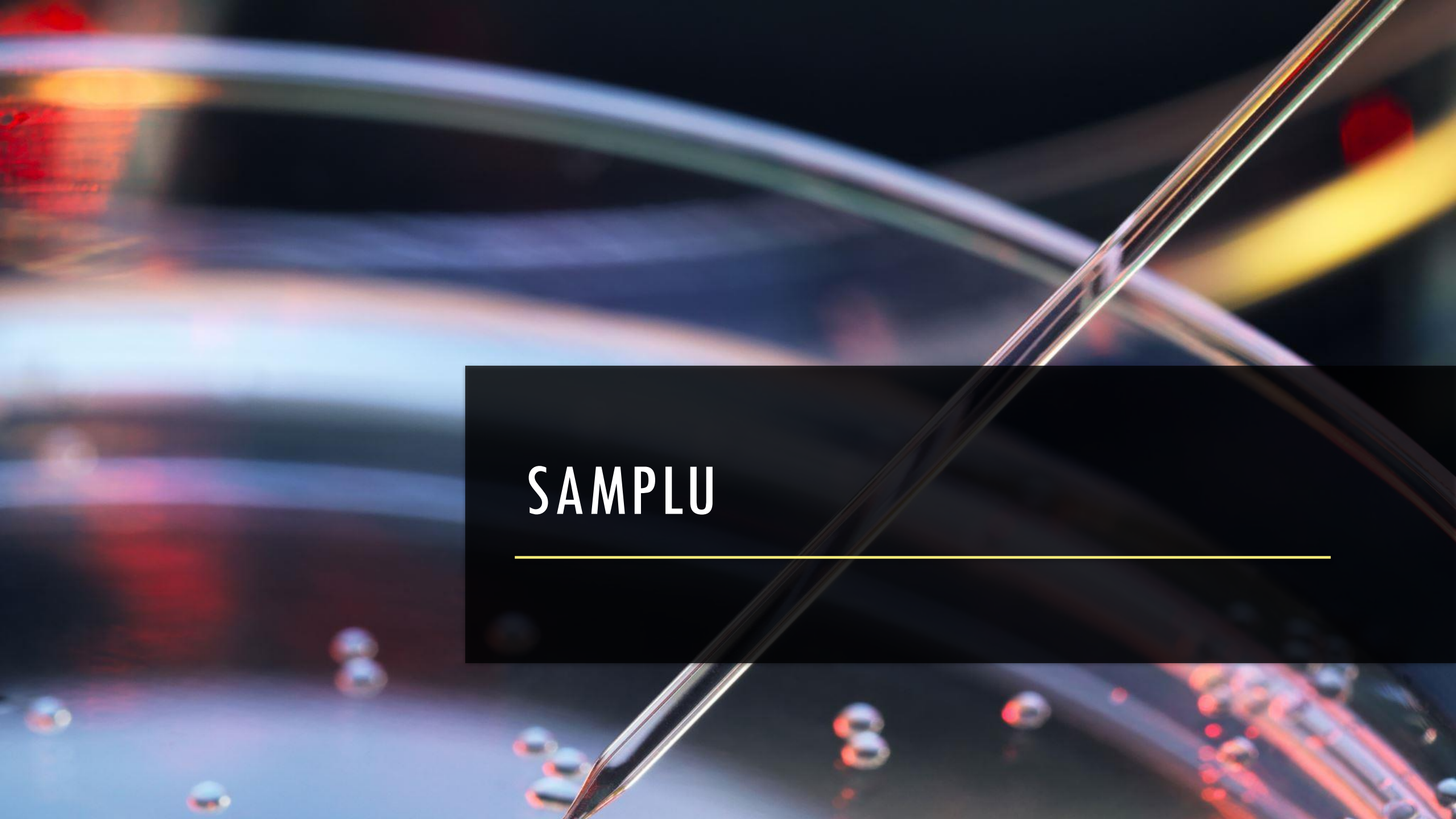
I ba raddau y mae'r canlyniadau'n mesur mewn gwirionedd yr hyn maen nhw i fod i'w fesur

- A all cyfranogwyr ateb y cwestiynau? Mae'n rhaid i ni sicrhau y dylen ni ofyn y cwestiynau eu bod yn gallu darparu atebion.
- Mewn holiadur, a yw'r codau ymateb (response codes) yn cael eu darparu'n ddigonol? Gall codau ymateb coll arwain at atebion yn cael eu gorfodi i ffitio i mewn i'r codau a ddarperir, neu i nifer fawr o atebion 'eraill'.
- A yw'r codau ymateb yn darparu'r digon o wahaniaethu? Os yw'r rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn rhoi'r un ateb, yna efallai y bydd angen adolygu'r cyn-godau a ddarperir i weld sut y gellir gwella'r gwahaniaethu ac, os na ellir cyflawni hynny, dylid codi ymholiadau ynghylch gwerth cynnwys y cwestiwn.
- Ydy cwestiynau ac ymatebion yn caniatáu inni ateb y cwestiwn(ynau)? Mae angen i ni sicrhau mai'r atebion y mae ymatebwyr yn eu rhoi i'r cwestiynau hynny yw'r ymatebion i'r cwestiynau yr ydym yn credu ein bod yn eu gofyn.

Dibynadwyedd

I ba raddau y gellir atgynhyrchu'r canlyniadau pan fo'r ymchwil yn cael ei hailadrodd o dan yr un amodau.

- Mewn sefyllfa cyfweliad, ydy'r cwestiynau'n swnio'n iawn? Mae'n syndod pa mor aml mae cwestiwn yn edrych yn dderbyniol wrth gael ei ysgrifennu ar ddarn o bapur ond sy'n swnio'n ffug, yn stiltio neu'n syml yn wirion wrth ddarllen yn uchel. A allai fod angen aralleirio'r cwestiwn fel ei fod yn swnio'n fwy naturiol?
- Ydy'r cyfranogwyr yn deall y cwestiynau? Mae'n hawdd i eirfa dechnegol a jargon i gwestiynau, felly mae angen i ni sicrhau ei fod yn cael ei ddileu.
- Ydyn ni wedi cynnwys unrhyw gwestiynau amwys, cwestiynau dwbl, cwestiynau wedi'u llwytho neu gwestiynau sy'n arwain?
- Ydy'r cyfweliad yn cadw sylw a diddordeb cyfranogwyr drwyddi draw? Os collir sylw, gall ansawdd y data fod yn amheus. Efallai y bydd angen newidiadau er mwyn cadw diddordeb yr ymatebwr.
- Ydy'r cyfweliad yn llifo'n iawn?
- Mewn holiadur, a all yr ymatebwr ddeall y cyfarwyddiadau llwybro? Yn enwedig gyda holiaduron papur, dylen ni wirio bod modd deall y cyfarwyddiadau llwybro.
- A yw'r holiadur yn datblygu mewn dilyniant rhesymegol, gydag isafswm o naidau rhwng gwahanol syniadau?

The background is a dark, abstract composition featuring blurred, colorful light trails in shades of blue, purple, and yellow, suggesting motion or a long-exposure photograph. A sharp, metallic pen nib is positioned diagonally across the frame, pointing towards the bottom right. A semi-transparent black rectangular box is centered on the left side, containing the word 'SAMPLU' in white, bold, sans-serif capital letters. Below the text, a thin yellow horizontal line extends to the right edge of the box.

SAMPLU

CWESTIWN YMCHWIL:

YDY MYFYRWYR PRIFYSGOL YN YSTYRIED EU HUNAIN YN FWY CLYFAR NA'U CYFOEDION?

Y boblogaeth darged yw'r 10,000 o fyfyrwyr israddedig yn fy mhrifysgol i.

Rwy'n recriwtio 200 o gyfranogwyr.

Maen nhw'n astudio yn y Gyfadran Gwyddoniaeth a Pheirianeg.

Mae'r rhan fwyaf ohonynt yn Brydeinig, gwrywaidd, 18–20 mlwydd oed ac o gefndir economaidd-gymdeithasol uchel.

Dwi'n rhoi prawf mathemateg iddyn nhw.

Yna, dwi'n gofyn iddyn nhw raddio pa mor dda maen nhw'n meddwl maen nhw wedi perfformio.

Mae'r canlyniadau'n dangos bod y rhai sy'n cymryd rhan ar gyfartaledd yn credu eu bod yn fwy clyfar na 66% o'r boblogaeth.

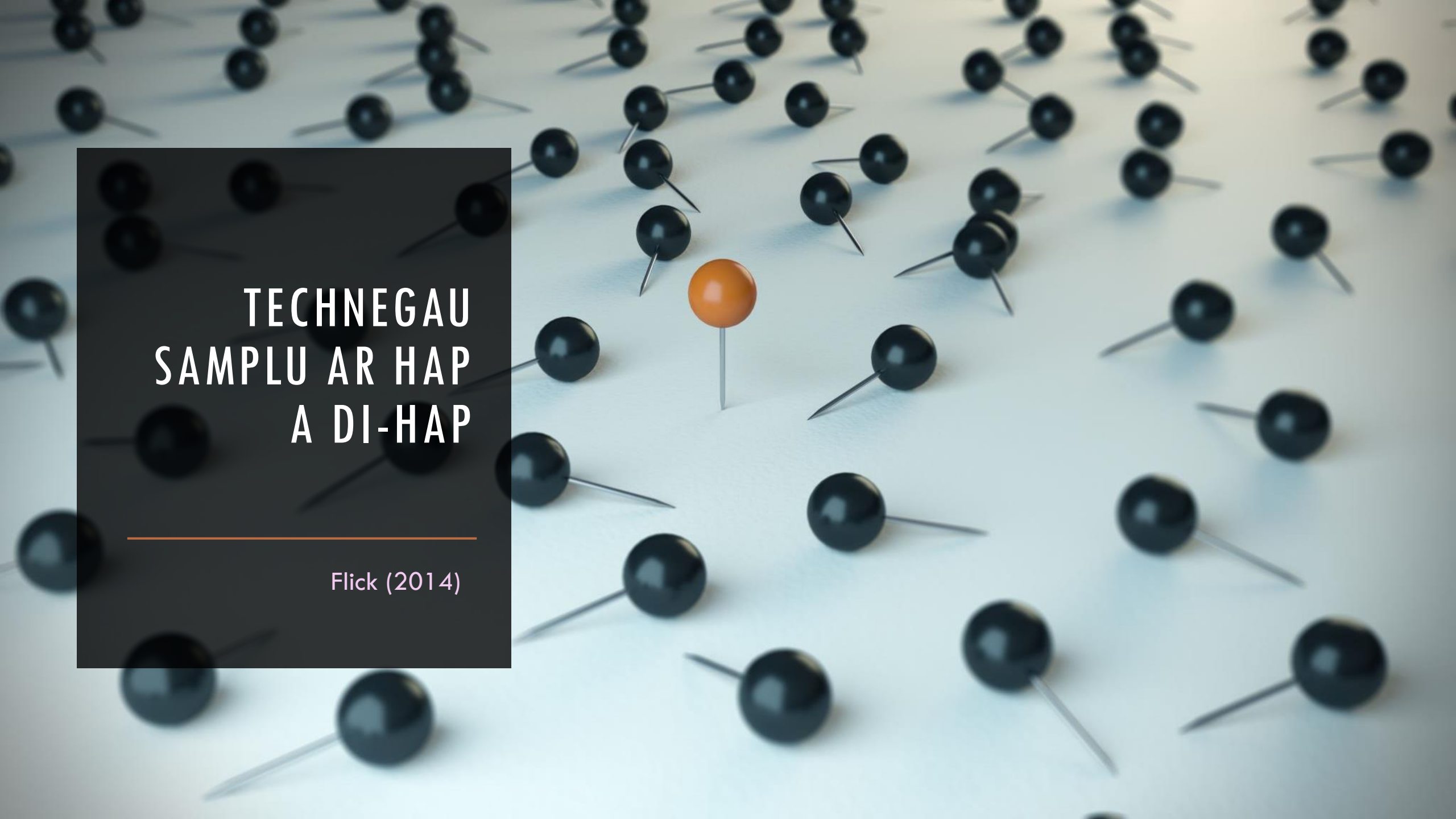
Alla i ddod i'r casgliad bod y rhan fwyaf o bobl yn credu eu bod nhw'n fwy clyfar na'u cyfoedion?

BETH YW SAMPL?

PAM DEFNYDDIO SAMPL?

A DDYLAI'R SAMPL FOD YN
GYNRYCHIOLIADOL BOB TRO?

TECHNEGAU SAMPLU AR HAP A DI-HAP

Flick (2014)

SAMPL CYFLEUS

Enghraifft:

Dewiswch grŵp o bobl sydd fwyaf tebygol o ddarparu gwybodaeth a fydd yn ateb eich cwestiwn ymchwil yn fwriadol (e.e. athrawon o'ch ysgol leoliad yr ydych yn gwybod eu bod yn defnyddio strategaeth benodol)

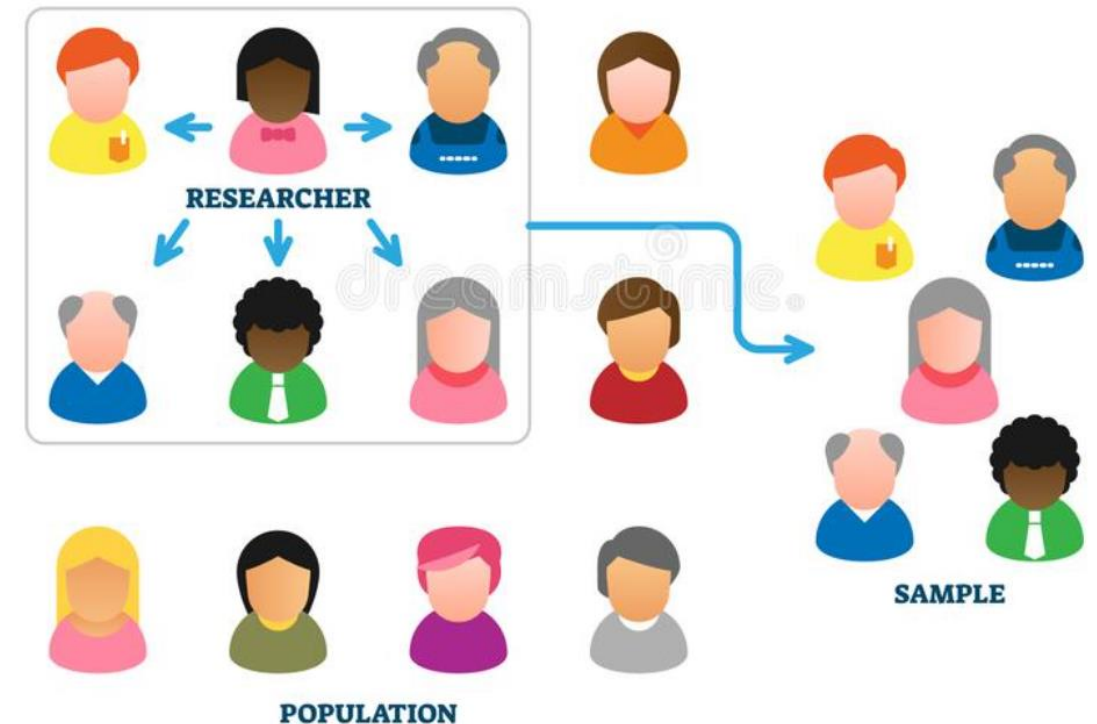
Budd:

Mae gennych gyfranogwyr sy'n debygol o roi'r wybodaeth yr ydych am ei chael i chi

Cyfyngiadau:

Nid yw'n cynhyrchu sampl gynrychioliadol o'r boblogaeth a gall hyn ystumio'r canlyniadau. Ni ellir cyffredinolli canfyddiadau i'r boblogaeth ehangach.

CONVENIENCE SAMPLING

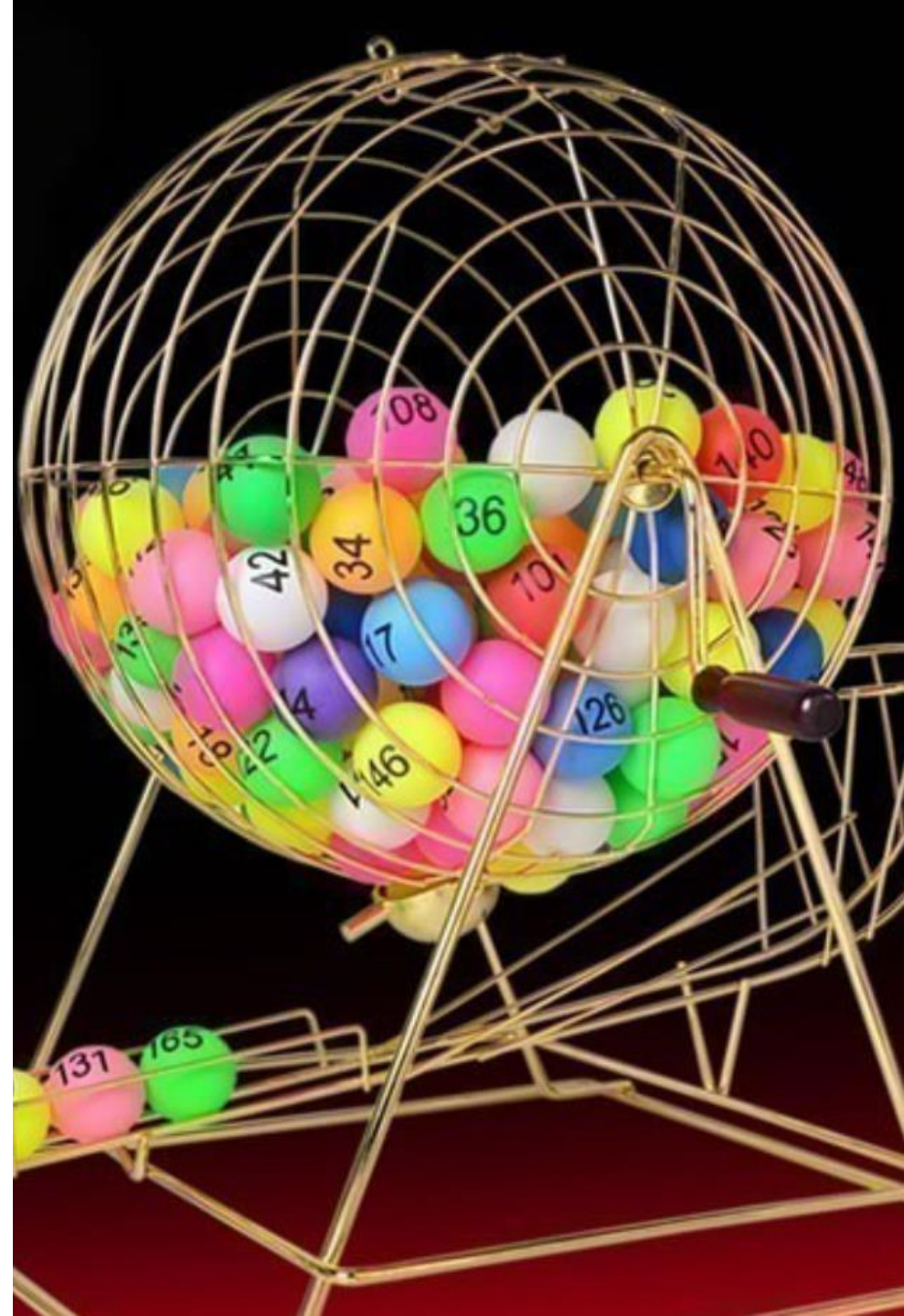
SAMPL SYML AR HAP

Enghraifft:

Neilltuo rhif i bob un o'r 100 myfyriwr. Yna, defnyddiwch generadur rhif ar hap i ddewis 10 rhif ar hap a defnyddio'r myfyrwyr cyfatebol fel aelodau yn y sampl.

Budd:

Mae samplau ar hap syml fel arfer yn gynrychioliadol o'r boblogaeth mae gennym ddiddordeb ynddi gan fod gan bob aelod siawns gyfartal o gael eu cynnwys yn y sampl.

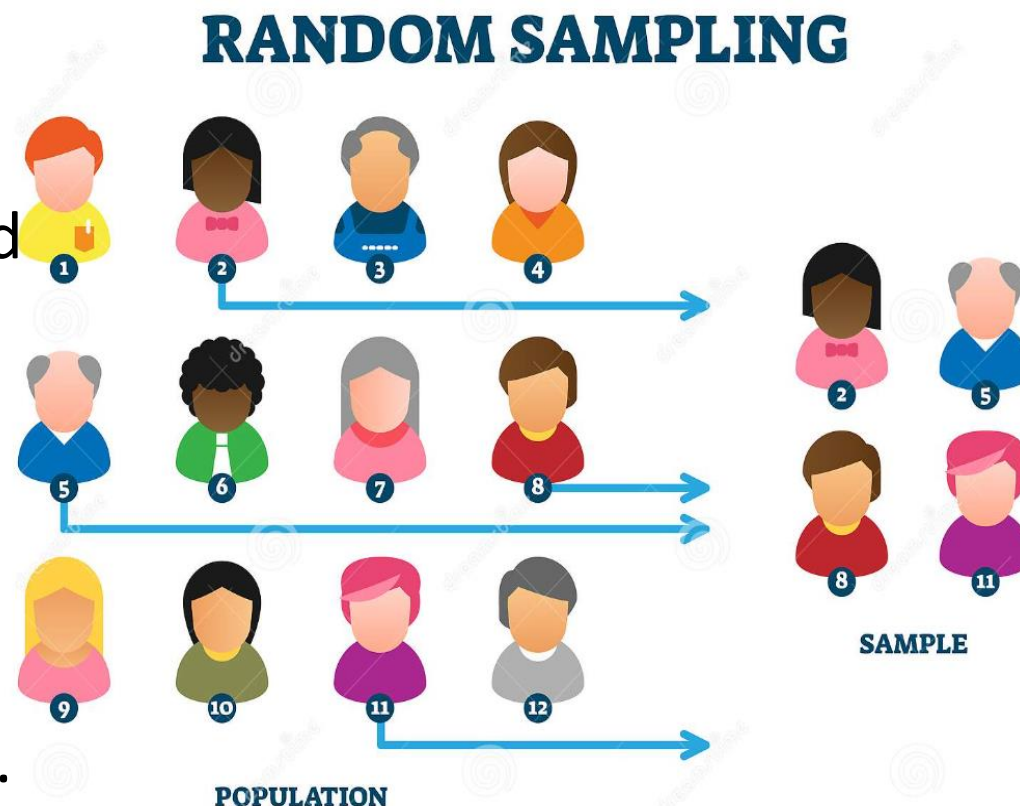
SAMPL AR HAP SYSTEMATIG

Enghraifft:

Creu rhestr yn nhrefn yr wyddor yn seiliedig ar gyfenw eich holl fyfyrwyr, dewis man cychwyn ar hap, a dewis pob 3ydd digybl i fod yn y sampl.

Budd:

Mae samplau ar hap systematig fel arfer yn cynrychioli'r boblogaeth mae gennym ddiddordeb ynddi gan fod gan bob aelod siawns gyfartal o gael eu cynnwys yn y sampl.

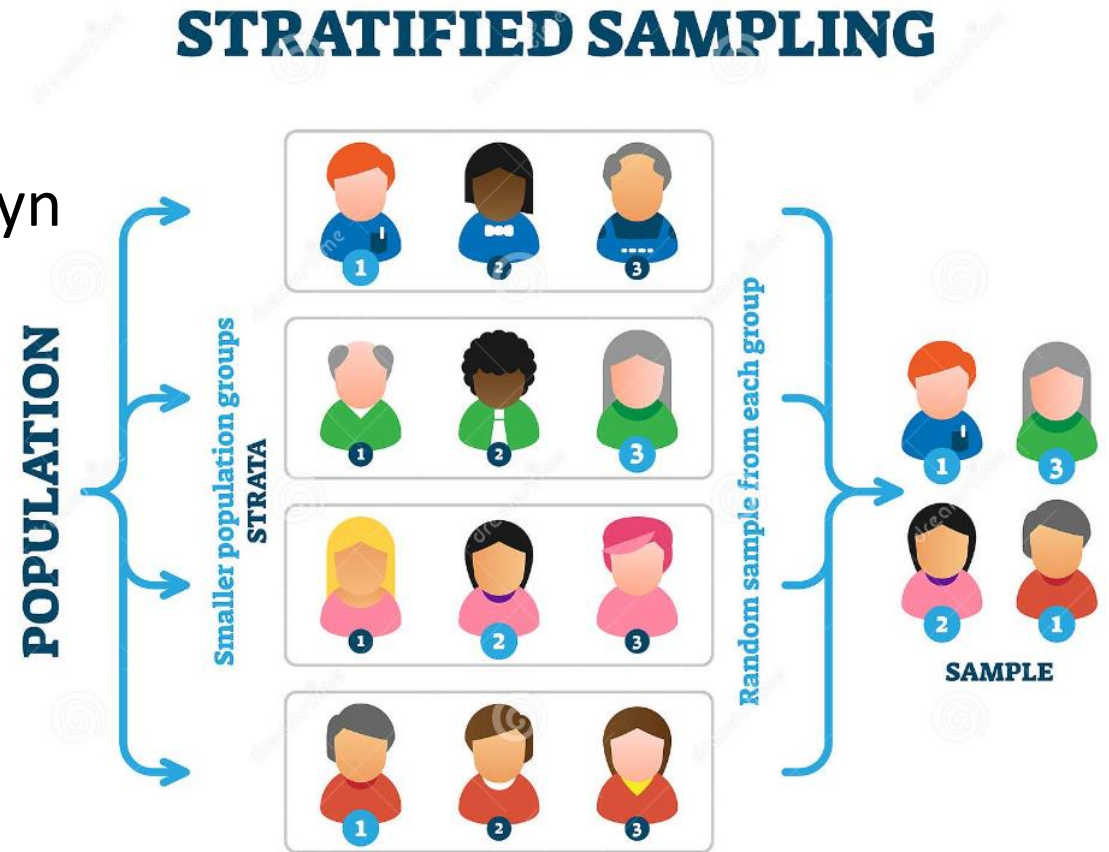
SAMPL AR HAP WEDI'I HAENU

Enghraifft:

Rhannwch bob myfyriwr yn ôl eu grŵp blwyddyn – Blwyddyn 5, Blwyddyn 7, Blwyddyn 9 a Blwyddyn 11. Dewiswch 25 o fyfyrwyr ar hap o bob gradd i fod yn y sampl.

Budd:

Mae samplau ar hap wedi'u haenu yn sicrhau bod nifer cyfartal o fyfyrwyr o bob grŵp blwyddyn yn cael eu cynnwys yn y sampl.

**“I had a miraculous dream in which
our list of questions all had answers.”**

LLYFRYDDIAETH

Brace, I. (2018) *Questionnaire Design* (4th edition). London: Kogan Page.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2018) *Research Methods in Education* (8th edition). Oxford: Routledge.

Creswell, J.W. (2012) *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th edition). Boston: Pearson.

Dikko, M. (2016) Establishing Construct Validity and Reliability: Pilot Testing of a Qualitative Interview for Research in Takaful. *The Qualitative Report*, 21(3), 521-528.

Flick, U. (2014) *An Introduction to Qualitative Research* (5th edition). London: Sage Publications.

Kvale, S. (2007) *Doing Interviews*. Sage Publications, Thousand Oaks.